

Кларк: Турска жели да буде саставни део регионалних договора, да буде учесник у доношењу одлука и да не буде само транзитна тачка

О Турској и њеној регионалној улози, могућности учлањења у ЕУ и односима са САД, говори бивши британски дипломата и сарадник Карнегијевог савета за међународне односе, Џонатон Кларк.

Кларк: “Турска је ушла у веома интересантну фазу у својој историји. Анкара сада сматра да би требало да игра далеко важнију регионалну улогу него током Хладног рата. Традиционални имиџ Турске, посебно на западу, био је да је она мост између запада и истока, односно исламских земаља. Турска жели да одбаци тај имиџ, јер он значи да она игра улогу неког другог, да једноставно служи као пролаз, а не као независни регионални актер. Другим речима, Турска жели да буде саставни део регионалних договора, да буде учесник у доношењу одлука и да не буде само транзитна тачка. То је интересантна трансформација представе коју Турска има о самој себи.”

Глас Америке: Постоје опречни ставови о позитивним и негативним аспектима учлањења Турске у Европску унију.

Кларк: „Захтев Турске за чланство у ЕУ се разматра већ око две деценије и то је веома сложено питање. Званична политика Анкаре је да се настави са тим процесом учлањења и њу дели и пословна елита те земље, видећи у томе корист за себе и за земљу. Међутим, постоји и противтежа том ставу, да је цена за улазак у ЕУ превисока јер претпоставља трансформацију турске политичке културе и њених традиционалних оријентација. Присталице те струје сматрају да неулазак Турске у ЕУ не би представљао трагедију, јер постоји простор за активности на другим странама.“

Глас Америке: Како Турска види своју улогу у региону?

Кларк: „Турска сада види себе као земљу која треба да има централну улогу у једном стратешки важном, али нестабилном региону. Њен политички мото у погледу односа са суседним земљама је да нема никакве проблеме са тим државама. Турска има добре односе са земљама са којима САД и Европа немају, на пример са Ираном и Сиријом, и ту она види своју значајну улогу. Дакле, Анкара је важан и користан регионални актер.“

"Анкара би морала да буде опрезна пошто би је њено новостечено самопоуздање могло да одведе у нежељеном правцу у односима са САД."

Глас Америке: У ком се правцу крећу будући односи САД и Турске?

Кларк: “Обе стране ће морати да обрате пажњу како третирају једна другу. С једне стране, Вашингтон традиционално лакше сарађује са, како се то каже, земљама клијентима, него са равноправним партнерима. Турска је током Хладног рата имала заштитника у САД и од ње се очекивало да прихвата и следи ставове Вашингтона, што је углавном и био случај. Међутим, то се променило током првог рата у Заливу, када је Вашингтон планирао да нападне Ирак и са севера, за шта му је била потребна помоћ Турске, што је турски парламент одбацио. С друге стране, Анкара би морала да буде опрезна пошто би је њено новостечено самопоуздање могло да одведе у нежељеном правцу у односима са САД.“

Аутор: Бранко Микашиновић

(VOA)